

RYNEK **7**

LUTY 2025 | NR · 2 · (240) | ISSN 1642-9869

ANNA SEEMANN-MAJOREK

HISTORIA JAK PLASTER MIODU

02

01 ^{SB}
19.00

PANNY Z PRZYSZŁOŚCI

BILETY 40 zł normalny | 30 zł ulgowy
reżyseria: Anna Piotrowska.

12
13 ^{ŚR/CZW}
19.00

XS-EXPERYMENTALNA SCENA

WSTĘP WOLNY

14 ^{PT}
19.00

JAM TANECZNY Z MUZYKĄ GRANĄ NA ŻYWO

BILETY 30 zł normalny | 20 zł ulgowy
prowadzenie: Zespół Teatru Rozbark.

21
22 ^{PT/SB}
19.00

TECHNO.ODCZUWALNIA

BILETY 30 zł normalny | 20 zł ulgowy | 15 zł studencki
wykonanie: Zespół Teatru Rozbark.

17.02-
21.02
^{PN - PT}
9.30-13.00

FERIE W TEATRZE ROZBARK

warsztaty taneczne i aktorskie dla dzieci i młodzieży w wieku 6 lat – 15 lat.

KOSZT:

- przedpłata do 20 stycznia (poniedziałek) 300 zł,
- cena regularna od 21 stycznia (wtorek) do 4 lutego (wtorek) 350 zł,
- cena wysoka od 5 lutego (środa) do 11 lutego (wtorek) 400 zł,
- cena dla zapominalskich od 12 lutego (środa) 550 zł.

FOT: ALEKSANDRA STĄSZCZYK | GRAFIKA: anaton | JOANNA DEPA | współpraca: EWA NORAS

TEATRROZBARK.PL
+48 32 428 13 11
UL. W. KILARA 29 | BYTOM
BOW@TEATRROZBARK.PL

#madeinbytom

W TYM NUMERZE...

- 03 WSTĘP/ **ECOHARMONOGRAM – O WYWOZIE I SEGREGACJI ODPADÓW**
- 04 ROZMOWA RYNKU/ **HISTORIA JAK PLASTER MIODU**
- 11 ZIELONY BYTOM/ **5 PYTAŃ O ZIELONE OKNO TRANSFORMACJI**
- 12 HISTORYCZNY BYTOM/ **HONOROWI OBYWATELE MIASTA BYTOMIA. WŚRÓD NICH GÓRNOŚLĄSKI KRÓL PIWNY**
- 14 BYTOM POZARZĄDOWY/ **FUNDACJA LA LUNA NA POMOC PSIM SENIOROM**
- 16 WYJĄTKOWE MIEJSCE/ **W SZOMBIERKACH STANĘŁA ŁAWECZKA ŚLĄSKIEGO KOPCIUSZKA**
- 18 DZIEJE SIĘ W BYTOMIU/ **REPERTUAR**

ECOHARMONOGRAM – O WYWOZIE I SEGREGACJI ODPADÓW

Aplikacja ułatwia dostęp do informacji o terminach odbioru śmieci z danego adresu, przypomina o nadchodzących płatnościach, podaje zasady segregacji oraz lokalizacje punktów zbiórki odpadów specjalnych. Kluczową jej funkcją jest przejrzysta wyszukiwarka odpadów, która podpowiada, jak prawidłowo posegregować śmieci. Jej baza odpadów jest wzbogacana przy współpracy z mieszkańcami, co sprawia, że idealnie odpowiada na lokalne potrzeby. Aplikacja umożliwia także bezpośrednią komunikację gminy z mieszkańcami. Dzięki funkcji wysyłania aktualności czy powiadomień typu push, jej użytkownicy otrzymują informacje o bieżących wydarzeniach, a także mogą zgłaszać nieprawidłowości, takie jak dzikie wysypiska, za pomocą zdjęć i lokalizacji GPS. Aplikacja jest dostępna w trzech systemach operacyjnych – Android, iOS oraz Windows. Można ją pobrać bezpośrednio ze sklepów internetowych: App Store i Google Play.

Drodzy Czytelnicy,

W tym roku to właśnie luty upłynie pod znakiem ferii zimowych. Placówki kulturalne przygotowały dla dzieci bogatą ofertę zajęć i warsztatów, o czym informują na stronach repertuarowych pisma.

A lektura lutowego numeru „Rynku 7” upłynie pod znakiem kobiet.

*Zachęcamy do odpo-
czynku na ławeczce
Joanny Schaffgotsch,
czyli śląskiego Kopciuszka. Oddajemy głos Vicie
Miropolitsevie, koordynującej projekt związany z transformacją gospodarczą miasta, a także Katarzynie Gwóźdź i Brygidzie Kubańskiej z Fundacji Dom Psiego Seniora La Luna. Rozmawiamy także o kobietach z Anną Seemann-Majorek, twórczynią bajek o bytomiankach oraz badaczką życia i działalności Ewy Tiele-Winckler.*

Będzie także o mężczyznach – XX-wieczną galerię Honorowych Obywateli Bytomia otwiera mistrz szewski i właściciel fabryki obuwia Carl Kohlsdorfer

Redakcja

RYNEK 7

Nakład: 3000 szt. | Wydawca: Urząd Miejski w Bytomiu, ul. Parkowa 2, 41-902 Bytom | Redakcja: Biuro Promocji Bytomia, Rynek 7, 41-902 Bytom, promo@um.bytom.pl | Redaktor naczelna: Małgorzata Węgiel-Wnuk | Redaktor prowadząca: Katarzyna Moldawa | Skład: Krzysztof Więckowski | Zespół redakcyjny: Tomasz Sanecki, Anna Krzyszkowska-Kuc, Arkadiusz Janocha, Hubert Klimek, Grzegorz Goik | Druk: Mikopol, Ż. Nałkowskiej 51, 41-922 Radzionków | Zdjęcie na okładce: Hubert Klimek.
Numer zamknięto: 4.02.2025 r. Wydawca nie odpowiada za treść reklam i ogłoszeń. Redakcja nie zwraca materiałów oraz zastrzega sobie prawo do ich redagowania i skracania.

dr Anna Seemann-Majorek - edukatorka i animatorka kultury, autorka artykułów, katalogów wystaw i książek, m.in. „Matka Ewa z Miechowic. Życie i dzieło” (2022 r.), koordynatorka i realizatorka licznych projektów o tematyce historycznej, regionalnej, kulturalnej, społecznej. Wiceprezeska i współzałożycielka Ewangelickiego Stowarzyszenia Kultury.

HISTORIA JAK PLASTER MIODU

Czasem jedno stare zdjęcie czy inspirująca rozmowa są początkiem wielkiej przygody z odkrywaniem lokalnej historii. Satysfakcję z docierania do nieznanych faktów poprzedzają długie godziny spędzone nad archiwalną dokumentacją, studiowanie starej prasy czy rozmowy ze świadkami wydarzeń sprzed dekad. Wiele lat temu eksplorowaniu przeszłości dała się porwać dr Anna Seemann-Majorek, która swoją uwagę badaczki historii i edukatorki kulturalnej kieruje szczególnie na działalność kobiet w Bytomiu, także tych współcześnie żyjących.

Tekst: Katarzyna Mołdawa/ Zdjęcia: Grzegorz Goik

***Najnowszy Pani projekt za-
tytułowany „O Bytomian-
kach – bajki Bytomianki, czyli
kobiety pierwiastek Bytomia”
to fabularyzowane historie
dziesięciu kobiet napisane
z myślą o młodym odbiorcy.
Dlaczego zdecydowała się
Pani opowiedzieć o Bytomiu
z perspektywy losów kobiet?***

Po pierwsze, wychowałam się tutaj i tu dorastałam. Później na chwilę wyprowadziłam się z Bytomia, ale gdy tylko nadarzyła się okazja, z ogromną ulgą do niego wróciłam, ku zaskoczeniu niektórych osób, które łapały się za głowy z pytaniem, czego ja tu szukam. Moje opowiadania są więc po trochu próbą rozprawienia się z nadal utrzymującym się stereotypowym myśleniem

o Bytomiu. Po drugie, opowiadania to także moja odpowiedź na nieobecność informacji o dokonaniach kobiet w pamięci historycznej miasta. Zaskakujące jest to, że na pięćset ulic w mieście tylko dwadzieścia nosi nazwiska kobiet, a wśród Honorowych Obywateli Bytomia przez wiele dekad byli sami mężczyźni. Tymczasem wśród nas były i są zaangażowane kobiety o wielkich osiągnięciach, z których młode pokolenie może czerpać wzorce. Chciałabym to uświadamiać. Zaczęło się od monografii o Ewie Tiele-Winckler, zwanej Matką Ewą. Później brałam udział w tworzeniu Chorzowsko-Bytomskiego Szlaku Kobiet, do którego zaprosiła mnie Larysa Michalska ze Stowarzyszenia im. Maxa

Kopsteina. Tak zrodziła się potrzeba zgłębiania tematu, pójścia dalej, ale jednocześnie na tyle blisko, żeby przyrzec się kobietom tu, obok nas.

Jak dokonała Pani wyboru dziesięciu bohaterek do swojego zbioru?

Pisząc projekt, założyłam sobie, że część kobiet to będą osoby powszechnie znane, ale niekoniecznie stale obecne w przestrzeni publicznej, takie jak Karin Stanek czy Ewa Uryga, wspaniałe artystki. Jednocześnie zależało mi na tym, żeby były to także kobiety, które są naszymi sąsiadkami, koleżankami, współpracowniczkami, a które mają

pasje, dokonania, działają w sposób inspirujący dla innych kobiet, mobilizują je, i najważniejsze: dzięki którym Bytom staje się piękniejszy. Jest w tym gronie Maria Kulawik, która wraz z mężem Markiem inspiruje swoją miłością do pszczoł i przyrody, jest sędzia Ewa Dawczak-Schaefer, która w latach 80. była internowana w ośrodku odosobnienia dla kobiet, Justyna Liszkowska, która zaraża energią i organizuje fantastyczne warsztaty rękodzielnicze, Marzena Rogozińska, która fascynuje pasją i zagląda w głęboki kosmos czy Magdalena Stich, która prowadzi szkołę nauki jazdy i pomaga uwierzyć kobietom

we własne możliwości. Jest także Janina Omańkowska, posłanka na Sejm Śląski I kadencji, choć przyznam, że długo zastanawiałam się nad tym, czy ująć ją w tym kanonie opowiadań, bo mimo że zrobiła naprawdę dużo ważnych rzeczy, to należy do tej części

Ślązaków przyjezdnych, którzy próbowali nam narzucić, czym jest Śląsk. Dla mnie to jest zawsze trudne do przyjęcia. Pisząc o niej bajkę, jednocześnie prowadziłam z nią polemikę.

Wiele osób poznało Panią tu lokalnie w roli kustoszki Muzeum, które powstało w Domku Matki Ewy. Czy zwiedzający

Początkowo wszystko działo się w Miechowicach, ale wkrótce działalność rozwinęła się, wychodząc poza granice Europy. W krótkim czasie Matka Ewa wyrobiła sobie swoją markę, a jej działalność społeczna była doceniana w świecie.

są zaskoczeni przeszłością tego miejsca?

Jest zaskoczenie, ale też często niedowierzanie: co tam się właściwie takiego wydarzyło. Przecież w innych miejscowościach również były diakonaty ewangelickie. Tak, ale one koncentrowały się na jednym czy dwóch kierunkach pomocy. Działały na mniejszą skalę. Natomiast instytucja Matki Ewy oferowała szeroki wachlarz możliwości wspierania ludzi. Nikt nie odchodził z kwitkiem. To sprawiło, że ośrodek był wielofunkcyjny.

W jaki sposób udało się spopularyzować wiedzę o tym miejscu?

W środowisku mniejszościowym, mam tu na myśli właśnie środowisko ewangelickie, kościelne, Ewa Tiele-Winckler była znaną postacią. Tutaj nie musieliśmy niczego odczarowywać, wystarczyło pogłębić wiedzę. Natomiast dzięki temu, że w środowisku większości zaczęła zmieniać się narracja: wreszcie bez większych obaw można było zacząć głośno mówić o śląskiej arystokratce o niemieckim i ewangelickim rodowodzie – co było wcześniej niemożliwe – w końcu ludzie sami zaczęli chcieć o niej słuchać, odwiedzać Miechowice, wchodzić na teren parafii. Spotkałam podczas swojej pracy naprawdę bardzo dużo osób, między innymi z Bytomia, przede wszystkim starszych mieszkańców Miechowic, którzy przez dekady bali się wejść na teren parafii, bo gdy byli dziećmi, straszono ich ewangelikami. Myślę, że najbardziej do odczarowania i odkrycia postaci Matki Ewy, przyczynił się obecny proboszcz, ksiądz Jan Kurko. Pojawiło się dzięki niemu wiele ciekawych inicjatyw we współpracy z Radą Dzielnic i z Urzędem Miejskim, m.in. Szlak Matki Ewy, Nagroda imienia Matki Ewy czy audiobook z fragmentami jej wspomnień. W końcu ksiądz Kurko podjął decyzję o otwarciu domku dla zwiedzających.

Czy jakieś spotkania z odwiedzającymi Muzeum szczególnie zapadły Pani w pamięć?

Spotkanie, którego nigdy nie zapomnę, wydarzyło się przypadkiem.

Natknęłam się na Anglika, który – jak się okazało – był synem dawnego wychowanka Ostoi. On opowiedział mi niesamowitą historię swojego ojca, który urodził się w Bytomiu w żydowskiej rodzinie. Jego mama na początku lat 30. oddała go diakonisom na wychowanie i uratowała mu w ten sposób życie. Przed wybuchem wojny chłopiec został wywieziony do Anglii. Cała jego rodzina zginęła. Do tej historii nawiązałam w jednym z moich opowiadań, którego bohaterką jest Annie Whisler, przyjaciółka Matki Ewy. Pamiętam także spotkanie z panią Różą, mieszkanką Miechowic. Najpierw poznałam jej wnuczkę, która powiedziała mi, że babcia wielokrotnie odwiedzała Matkę Ewę. Pani Róża dożyła prawie 100 lat. Całe życie spędziła w Miechowicach. Spotkania z nią miały dla mnie głęboki wymiar. Miałam poczucie, że jest to właśnie to ogniwo, które łączy mnie z osobą Matki Ewy.

Matka Ewa jest często przedstawiana w pewnym uproszczeniu – jako arystokratka, która porzuciła salonowe wygody na rzecz pomocy potrzebującym. Rzadziej mówi się o skali tej dobroczynności, bo przecież w istocie Matka Ewa zarządzała ogromną instytucją.

Rzeczywiście Ostoja Pokoju była potężną – myślę, że dzisiaj moglibyśmy nawet użyć tego słowa – firmą. To był nie tyle biznes, który zarabiał, co instytucja, która dążyła do samowystarczalności. Początkowo wszyst-

ko działa się w Miechowicach, ale wkrótce działalność rozwinęła się, wychodząc poza granice Europy. W krótkim czasie Matka Ewa wyrobiła sobie swoją markę, a jej działalność społeczna była doceniana w świecie. Podążała za innowacyjnością, interesowała się rozwojem pedagogiki. Wiele kobiet chciało pomagać w jej ośrodku. W momencie kulminacyjnym w Ostoji Pokoju służyło ponad 800 sióstr. Nie zachowała się szczegółowa dokumentacja, ilu osobom pomogła, natomiast w jednym z tekstów Matki Ewy natknęłam się na informację, że na początku lat 20. XX w. samych tylko dzieci, którym udzielono pomocy, było kilkanaście tysięcy. Tam naprawdę mnóstwo ludzi doświadczyło pomocy.

Jak opowiadać lokalną historię, kiedy ta historia nie łączy się z tą z głównego nurtu, obecną w szkole?

To pytanie mnie bardzo bawi. Jeśli ktoś mnie znał jako dziecko, to doskonale wie, że historia, ta szkolna, nie była moją mocną stroną. W dorosłym życiu zdałam sobie sprawę, że ja po prostu za tę historię źle się zabierałam. To, co mnie porusza do jej odkrywania, to znalezienie inspirującego tematu i nadbudowywanie go kontekstami. Tak się

właśnie stało z historią Matki Ewy. To jak budowanie plastra miodu – używając metafory nawiązującej do pasji wspomnianych państwa Kulawików. Uważam, że warto sięgać do historii lokalnej i traktować ją jako punkt wyjścia do szerszej nauki, wiele zależy od nauczyciela. Takim przykładem w Bytomiu

mogą być losy Ady Wolfstein, jednej z bohaterek moich bajek. W okresie PRL-u Ada Wolfstein tworzyła w Bytomiu teatr. Pokonała bardzo długą i trudną drogę, żeby w ogóle

zamieszkać w naszym mieście.

W jej życiorysie znajdziemy wiele tematów obecnych w podręcznikach do historii. Jednak same podręcznikowe fakty są suche. Dopiero gdy otrzymują twarz, gdy mogą zostać opowiedziane jako czyjeś osobiste doświadczenie, docierają głębiej. Wtedy dopiero uczymy się historii. Naturalnie i bezboleśnie. I myślę, że taka powinna być właśnie lekcja historii.

Warto sięgać do historii lokalnej i traktować ją jako punkt wyjścia do szerszej nauki, wiele zależy od nauczyciela.

Posłuchaj podcastu
z Anną Seemann-Majorek

WYSTAWA ZBIOROWA

Ż A B I

E

22.02
-04.04
2025

KURATORKI:
AGATA
CUKIERSKA,
JOANNA
ZDZIENICKA
-OBAŁEK

patronat
medialny

S Z U M

not
notes na 6 tygodni

artinfo.pl

partnerstwo

KRONIKA

Rynek 26,
Bytom

aspektowice

Ł Y

www.kronika.org.pl

cswkronika

wstęp:
bilet
ulgowy
- 3 zł

bilet normalny
- 6 zł

5 pytań o Zielone Okno Transformacji

Projekt odpowiadający na wyzwania zmieniającego się miasta i angażujący społecznie mieszkańców nabiera rozpędu.

Rozmawiamy o nim z Vitą Miropolitsewą – koordynatorką projektu ze Stowarzyszenia Most.

Na czym polega ta inicjatywa?

„Zielone Okno Transformacji” to projekt wspierający mieszkańców Bytomia w procesie sprawiedliwej transformacji, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach FST. Bytom od 150 lat przechodzi ciągłe zmiany, społeczne i gospodarcze. Chcemy pokazać, że obecna transformacja ekologiczna to kolejny etap rozwoju miasta i wspólnie z partnerem (bo projekt jest realizowany w partnerstwie Stowarzyszenia MOST i spółki KBP BWI) wybraliśmy przestrzeń na Kwietniewskiego 15, która może się stać zielonym i aktywnym obszarem w centrum miasta.

Do kogo skierowany jest projekt?

Projekt jest otwarty i jest adresowany do wszystkich mieszkańców Bytomia, a w szczególności: młodzieży, kobiet i seniorów, którzy chcą aktywnie włączyć się w działania na rzecz lokalnej społeczności.

Co w najbliższym czasie?

Już 8 lutego odbędzie się spacer tożsamościowy, podczas którego odwiedzimy trzy wyjątkowe obiekty na Kleinfeldzie. To świetna okazja do odkrywania lokalnej historii i dziedzictwa architektonicznego – pewnie nie wszyscy wiedzą,

że w Bytomiu mamy willę Frankensteina.

Jakie działania są realizowane?

Projekt obejmuje różnorodne działania, m.in. regularne warsztaty aktywizujące dla mieszkańców, decupage czy Klub Kobiet Menedżerskich. Na wiosnę otworzymy do życia Zielone Okno na Kwietniewskiego – stworzymy tam ogródek społeczny – miejsce działań ekologicznych oraz zaczniemy prowadzić działania kulturalne i pokazy filmowe. Ale już teraz ponad 150 osób uczestniczy w różnego rodzaju zajęciach, warsztatach i szkoleniach, które odbywają się na Pułaskiego 49 (stara szwalnia zakładów Bytom). Harmonogram można znaleźć na naszej stronie na Facebooku.

Co w planach?

W lutym trwa nabór do Akademii Edukatorów Transformacji, którzy później będą mogli prowadzić zajęcia dla młodzieży. A dodatkowo rozpoczynamy wsparcie inicjatyw lokalnych, m.in. spacer po Żabich Dołach, szafing dla młodych matek przy przedszkolu czy wystawę obrazów porównujących Bytom dzisiejszy z Bytomiem z 1980 roku pt. „Raport 1980”. Nabór na wsparcie kolejnych już niedługo. Więcej informacji można znaleźć u nas na ul. Pułaskiego 49, pod numerem 530 972 030 albo na FB – Zielone Okno Transformacji.

HONOROWI OBYWATELE MIASTA BYTOMIA. WŚRÓD NICH **GÓRNOŚLĄSKI KRÓL PIWNY**

Tekst: Tomasz Sanecki/ Zdjęcie: Rzeźba Ignatza Hakuby w Biurze Promocji Bytomia – fot. Tomasz Sanecki

Pod koniec XIX wieku aż pięciu osobom w Bytomiu przyznano Honorowe Obywatelstwo Miasta. Na kolejnego laureata tego tytułu bytomianie czekali aż dziesięć lat, a pierwszym w tym gronie uhonorowanym w XX wieku był mistrz szewski i właściciel fabryki obuwia Carl Kohlsdorfer.

W latach 1885 – 1896 prestiżowym tytułem Honorowego Obywatela Bytomia wyróżnieni zostali kolejno: kupiec Josef Richter, dr med. Hugo Herr, dr med. Moritz Mannheimer, architekt Paul Jakisch oraz mistrz malarski i pracownik urzędu stanu cywilnego Robert Wohlfahrt. W XX w. tradycja honorowania tym tytułem była kontynuowana.

Właściciel fabryki obuwia, producent mydła i mistrz ciesielski

Pierwsze w XX wieku Honorowe Obywatelstwo Miasta Bytomia przyznano w 1906 roku obchodzącemu 80. urodziny Carlowi Kohlsdorferowi. Ten znany mistrz szewski i fabrykant przez czterdzieści lat zasiadał w Radzie Miejskiej, a także pełnił funkcję przewodniczącego Rady. Kohlsdorfer mieszkał przy dzisiejszej ulicy Józefczaka (wówczas Langerstrasse). Był jednym z najdłużej żyjących Honorowych Obywateli Miasta Bytomia, bowiem zmarł w 1912 roku w wieku 86 lat.

Kolejnymi zasłużonymi dla miasta obywatelami zostali w 1908 roku znany producent mydła i świec Adolf Wermund oraz radny Friedrich Schweitzer, który miał szczególne zasługi

dla bytomskiej edukacji. Wermund był nie tylko znanym rzemieślnikiem, członkiem Rady Miejskiej i kolegium magistratu, ale to również jemu zawdzięczamy rozwój dzisiejszego Parku im. hm. Franciszka Kachla, bowiem to jego projekt architektoniczny w 1870 posłużył do rozbudowy jednego z najpiękniejszych na Śląsku zielonych oaz. Z kolei Schweitzer – z zawodu mistrz ciesielski – był nie tylko radnym Rady Miejskiej, wieloletnim przewodniczącym komisji budowlanej, ale miał także ogromne zasługi w edukacji młodzieży. Honorowe Obywatelstwo Miasta Bytomia przyznano mu wspólnie z Adolfem Wermundem 28 lutego 1908 roku.

Górnośląski Król Piwny – Ignatz Hakuba

Filantrop, społecznik, ale przede wszystkim przedsiębiorca, który zbił majątek na handlu piwem. Jego działalność dobroczynna na rzecz Bytomia przyczyniła się w znacznym stopniu do rozwoju miasta. Ignatz Hakuba, czyli Górnośląski Król Piwny, to jedna z najbardziej barwnych postaci Bytomia.

Ignatz Hakuba urodził się w Bytomiu 29 lipca 1841 roku. Zanim jednak został

jednym z najbardziej znanych bytomian zajmujących się handlem piwem, zaczynał swoją karierę kupiecką jako właściciel niewielkiego lokalu i fabryki kiełbas. Swój biznes stale rozwijał, a sukces przyniósł mu dopiero zakup hurtowni piwnej, otwarcie piwiarni oraz funkcja generalnego przedstawiciela tyskich browarów książęcych w powiecie bytomskim, gliwickim, katowickim i lublinieckim. Interesy piwne prowadził także poza Śląskiem. Z powodzeniem handlował piwem na terenie zaboru rosyjskiego, w południowych Niemczech oraz w Austro-Węgrzech. Dzięki piwnemu biznesowi zyskał nie tylko bogactwo, ale również uznanie mieszkańców. W 1880 roku Ignatz Hakuba został radnym Rady Miejskiej, zaś od 1901 roku pełnił funkcję nieetatowego członka kolegium magistratu.

Oprócz handlu piwem Hakuba zasłynął w Bytomiu również działalnością społeczną i filantropijną. Wspomagał biedną młodzież stypendiami, przeznaczył darowiznę na budowę pomnika Fryderyka II Wielkiego, który stanął na Kaiserplatz, czyli dzisiejszym pl. gen. Sikorskiego. Na jego budowę w 1904 roku Hakuba przeznaczył aż 50 tys. marek. W 1909 roku kolejną ogromną sumę w wysokości aż 100 tys. marek Hakuba przeznaczył na budowę pierwszego na Górnym Śląsku ogrodu zoologicznego w Parku Miejskim (dzisiejszym parku im. hm. Franciszka Kachla).

Nieodebrany tytuł
Kolejnym wartym uwagi

faktem związanym z postacią Ignatza Hakuby było przyznanie mu w 1910 roku przez Radę Miejską tytułu Honorowego Obywatela Miasta Bytomia za zasługi dla miasta. Zaszczytnego tytułu Hakuba jednak nie zdołał odebrać, bowiem zmarł 8 listopada 1910 roku, a więc kilkanaście dni przed zaplanowaną uroczystością. W dniu 26 listopada 1910 roku w obecności cesarza Wilhelma II odbyła się ceremonia odsłonięcia ufundowanego przez Hakubę pomnika Fryderyka II Wielkiego. Wręczenie tytułu Honorowego Obywatela Miasta Bytomia miało dopełnić całą uroczystość, którą ze względu na obecność samego władcy uważano za jedno z najważniejszych wydarzeń w mieście.

Ignatz Hakuba został pochowany na cmentarzu Mater Dolorosa w Bytomiu. W 2016 roku Rada Miejska w Bytomiu jego imieniem nazwała drogę przebiegającą przez bytomski obszar Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej – w Dąbrowie Miejskiej.

O kolejnym Honorowym Obywatelu Miasta Bytomia przeczytacie w marcowym numerze Rynku. Tym razem będzie on poświęcony prezydentowi Republiki Weimarskiej Paulowi von Hindenburgowi, któremu ten zaszczytny tytuł przyznano w 1916 roku.

FUNDACJA LA LUNA NA POMOC PSIM SENIOROM

Tekst: Anna Krzyszkowska-Kuc/ Zdjęcie: Hubert Klimek

Na bytomskiej mapie miejsc, które warto odwiedzić, pojawiło się kolejne. To charity shop przy ul. Dworcowej 19 prowadzony przez Katarzynę Gwóźdź – założycielkę Fundacji Dom Psiego Seniora La Luna, która pomaga starszym zwierzętom.

Rzut oka na witrynę tego wyjątkowego second handu wystarczy, by domyślić się, że to miejsce stworzone z pasji i miłości do psów. – *Od 10 lat jestem wolontariuszką Bytomskiego Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt. Od tamtego czasu mój dom stawał się najpierw azylem tymczasowym dla podopiecznych schroniska, a potem prawdziwym domem, bo nie potrafiłam się z nimi rozstać. Aktualnie mam sześć swoich psiaków* – uśmiecha się Katarzyna Gwóźdź. Świadomość, że sama nie będzie w stanie pomóc wszystkim potrzebującym psim staruszkom, obudziła w niej potrzebę działań na większą skalę. – *Pomyślałam, że gdybym miała więcej pieniędzy, mogłabym finansować np. opiekę weterynaryjną tym, którzy adoptują starsze psy. Najpierw sprzedawałam ubrania na Vinted, a potem dołączyła do mnie Brygida i zaproponowała, że poprowadzi kanał na FB. Po kolejnym spotkaniu członków fundacji postanowiliśmy otworzyć charity shop* – opowiada pani Katarzyna. Jak zaznacza pomysłodawczyni, bytomski charity shop ma luźno nawiązywać do holenderskich kringloopów, w których znajdziemy nie tylko odzież, ale też książki, płyty, zabawki, drobny sprzęt gospodarstwa domowego

i akcesoria dla zwierząt. – *Ludziom się podoba ta inicjatywa, przynoszą dużo rzeczy, dobrych marek. My pierzemy, prasujemy, wyceniamy i odsprzedajemy, a za zarobione pieniądze wspomagamy zwierzaki* – mówi Brygida Kubańska z Fundacji Dom Psiego Seniora La Luna. Adopcja psich seniorów często budzi lęk i obawy, że pies będzie dużo chorował lub będą z nim problemy wychowawcze. – *Ludzie myślą, że będą musieli ciągle siedzieć w domu i opiekować się starym psem. Tymczasem kilkunastoletni pies może mieć tyle energii, co młody. Zdarzało się, że już po kilku tygodniach*

opiekunowi tymczasowi przekonywali się, że staruszek nie sprawia żadnych problemów – jest zdrowy i energiczny, można go zabrać autem na wakacje – tłumaczy pani Kasia. Obecnie na nowy dom czekają psi seniorzy ze schronisk w Chorzowie, Miedarach i Bytomiu. Ich zdjęcia zdobią ściany bytomskiego sklepiku. Sklep jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach od 9.00 do 17.00, a w soboty od 9.00 do 13.00. Fundację Dom Psiego Seniora La Luna można wesprzeć, wpłacając darowiznę na numer rachunku: 02 1090 2011 0000 0001 5240 6854. Więcej informacji o fundacji znajduje się na profilu na Charity Shop Fundacji La Luna.

25. ZIMOWA FERIADA ARTYSTYCZNA

Becekowa Akademia Magii i Czarodziejstwa

17-21 lutego 2025, godz. 10.00-13.30

Bilety: 250 zł (karnet na cały cykl zajęć) | Wiek: 11-16 lat

AKADEMIA MAGII (warsztaty teatralne)

17-21 lutego 2025, godz. 10.30-11.30 | Bilety: 25 zł | Wiek: 3-6 lat

CZARODZIEJSKIE WARSZTATY DLA SKRZACIKÓW:

17 lutego **ELIKSIRY** (warsztaty sensoplastyczne)

18 lutego **ZIELARSTWO** (warsztaty plastyczno-ruchowe)

19 lutego **OBRONA PRZED CZARNĄ MAGIĄ** (warsztaty ruchowe)

20 lutego **MAGICZNE ZWIERZĘTA** (warsztaty plastyczno-ruchowe)

21 lutego **MAGICZNA LEKCJA MUZYKI** (warsztaty muzyczne)

17-21 lutego 2025, godz. 11.30-13.30 | Bilety: 30 zł | Wiek: 7-10 lat

MAGICZNE WARSZTATY DLA PIRSZOROCZNIAKÓW:
jak mawiał Hagrid

17 lutego **ELIKSIRY** (warsztaty chemiczne)

18 lutego **ZIELARSTWO** (warsztaty ekologiczne)

19 lutego **OBRONA PRZED CZARNĄ MAGIĄ** (lekcja samoobrony)

20 lutego **MAGICZNE ZWIERZĘTA** (warsztaty plastyczne)

21 lutego **MAGICZNE STRATEGIE** (zajęcia z grami planszowymi)

17-21 lutego 2025, godz. 14.00-16.00 | Bilety: 30 zł | Wiek: 11-15 lat

FANTASTYCZNE FAKULTETY DLA PREFEKTÓW:

17 lutego **ELIKSIRY** (warsztaty chemiczne)

18 lutego **ZIELARSTWO** (warsztaty ekologiczne)

19 lutego **OBRONA PRZED CZARNĄ MAGIĄ** (lekcja samoobrony)

20 lutego **MAGICZNE ZWIERZĘTA** (warsztaty plastyczne)

21 lutego **MAGICZNE STRATEGIE** (zajęcia z grami planszowymi)

24-28 lutego 2025 | Bilety: 25 zł (opiekun nie płaci)

godz. 10.00-10.45 | Wiek: 0-2 lat

godz. 11.00-11.45 | Wiek: 2-4 lat

MAGICZNE DŹWIĘKI (warsztaty muzyczne dla dzieci z opiekunami)

24-28 lutego 2025, godz. 11.00-13.00 | Bilety: 200 zł

(karnet na cały cykl zajęć) | Wiek: 11-16 lat

QUIDDICH I CHOREOGRAFIE ZAKŁĘĆ

(warsztaty ruchowo-taneczne)

24-28 lutego 2025, godz. 11.00-13.00 | Bilety: 200 zł

(karnet na cały cykl zajęć) | Wiek: 9-16 lat

CZARODZIEJSKIE RUCHOME OBRAZY

(warsztaty animacji poklatkowej)

PONADTO ZAPRASZAMY
NA FERIADOWE SEANSE KINOWE

SZCZEGÓŁY
PROGRAMU

BYTOMSKIE CENTRUM KULTURY

pl. Karol Stanek 1, 41-902 Bytom / tel. 32 389 31 09 w. 101 / +48 500 277 802 / mail: info@becek.pl / www.becek.pl

W SZOMBIERKACH STANĘŁA ŁAWECZKA ŚLĄSKIEGO KOPCIUSZKA

Tekst: Anna Krzyszkowska-Kuc / Zdjęcie: Arkadiusz Janocha

Historia Joanny Gryzik von Schomberg-Godula, jednej z najbardziej znanych mieszanek Szombierek, to gotowy scenariusz na film. O tej ciekawej postaci przypomina obecnie skwer jej imienia, gdzie stanęła ławeczka z rzeźbą śląskiego Kopciuszka.

Joanna Gryzik urodziła się w 1842 roku w chłopskiej rodzinie, a po śmierci ojca została oddana na służbę do domu Karola Goduli, jednego z najbogatszych ludzi w XIX-wiecznej Europie. To właśnie dzięki pomocy Karola Goduli mała Joanna rozpoczęła edukację, zaś w wieku 6 lat została jego spadkobierczynią. Wkrótce, bo już w 1858 roku król Prus Fryderyk Wilhelm IV Hohenzollern nadał Joannie Gryczik szlachectwo, zmieniając jej nazwisko na Gryzik von Schomberg-Godula, a także herb. Znalazły się w nim błękit i złoto, barwy Górnego Śląska, a także kupła (godło górnicze). W tym samym roku Joanna poślubiła w Bytomiu hrabiego Hansa Ulryka Schaffgotscha, spisując wcześniej w pałacu w Szombierkach kontrakt ślubny. Joanna słynęła z wielu fundacji, między innymi kościoła Najświętszego Serca Pana Jezusa w Szombierkach, gdzie w 1909 roku złożone zostały prochy Karola Goduli, także kościoła św. Rodziny w Bobrku, ale również osiedli robotniczych. Finansowała sierocińce oraz wspierała szkolnictwo. Miała smykałkę do interesu i wielokrotnie pomnożyła majątek, który przekazał jej Karol Godula.

Bytomskiego Budżetu Obywatelskiego, którego pomysłodawczynią jest radna Joanna Stępień, zagłosowało prawie 150 osób. Koncepcję instalacji artystycznej w kształcie ławki oraz wbudowanej w jej strukturę podobizny Joanny Gryzik-Schaffgotsch, przygotował Jacek Wichrowski, właściciel Pracowni Stalowe Anioły. Jest to już kolejna zrealizowana w bytomskiej przestrzeni praca artysty zajmującego się projek-

towaniem, kowalstwem artystycznym i metaloplastyką. Do tych najbardziej znanych należy blaszana rzeźba pegaza na skraju Parku Miejskiego czy popiersie Karin Stanek przy placu jej imienia. Ławka stanęła pomiędzy Szkołą Podstawową nr 45 i Przedszkolem nr 39 Zielony Zakątek w Szombierkach (ul. Zakątek 3), gdzie w latach 1841 – 1945 znajdował się pałac Karola Goduli. Wycięte z blachy ażurowe elementy oparcia ławki swoim kształtem przypominają budowle należące do potęg. Postać stojącej z książką Joanny Gryzik-Schaffgotsch została obłożona mozaiką ceramiczną w taki sposób, by zaakcentować charakter tkaniny oraz ulubione kolory postaci – niebieski i złoty. Twarz i dłonie zostały wykonane ze stali nierdzewnej. Koszt inwestycji to ponad 71 tys. zł.

Na projekt zrealizowany w ramach

**Muzeum
Górnośląskie
w Bytomiu**

#MaszGdzieBywac

Muzealny wehikuł czasu

18.02.2025 / wtorek / godz. 12.30
Legendy bytomskie

19.02.2025 / środa / godz. 12.30
Bestie i potwory z przeszłości

20.02.2025 / czwartek / godz. 12.30
Legendy arturiańskie

21.02.2025 / piątek / godz. 12.30
*Tajemnice starych aptek – warsztaty
mydlarskie dla dzieci*

22.02.2025 / sobota / godz. 12.30
Witraże z motyli skrzydeł

25.02.2025 / wtorek / godz. 12.30
Dworskie wyplatanki

26.02.2025 / środa / godz. 12.30
Jak zostać rycerzem?

27.02.2025 / czwartek / godz. 12.30
Tajemnice starych ksiąg

28.02.2025 / piątek / godz. 12.30
Na bytomskim rynku – gra miejska

1.03.2025 / sobota / godz. 12.30
Bal na zamku

zapisy: 32 281 82 94, w. 127

proj. Anna Foks, fot. www.pixabay.com

Województwo
Śląskie

Muzeum Górnośląskie w Bytomiu jest organizatorem Festiwalu Wiosna w Bytomiu

pl. Jana III Sobieskiego 2, ul. Wojciecha Korfanego 34 | Bytom
www.muzeum.bytom.pl

**Muzeum Górnśląskie
w Bytomiu
pl. Sobieskiego 2,
ul. W. Korfańskiego 34
tel. 32 281 82 94**

8.02, g. 12.30

„Miodem pachnące. Ekoko-
smetyki i cukrowe pszczoł-
ki” – warsztaty rodzinne,
obowiązują zapisy. Bilety:
40 zł

9.02, g. 13.00

„O średniowiecznych grach
i zabawach” – wykład
w przestrzeni wystawy. Bile-
ty: 5 – 10 zł

g. 14.00

„Alchemia epoki przemysłu.
XIX-wieczne odlewnictwo
artystyczne” – oprowadza-
nie kuratorskie. Bilety: 5 –
10 zł

g. 15.00

„Przerwane milczenie –
ofiary polskiego obozu
pracy przymusowej w Świe-
tochłowicach-Zgodzie
opowiadają swoje historie”
– wykład.

Bilet: 2 zł

15.02, g. 12.30

Warsztaty mydlarskie dla
dorosłych, obowiązują zapi-
sy. Bilety: 35 zł

16.02, g. 13.00

„Bytomskie puzzle. Arche-
ologia miasta” – oprowa-
dzanie kuratorskie. Bilety:
5 – 10 zł

18.02, g. 12.30

„Legendy bytomskie” –
warsztaty dla dzieci, obo-
wiązują zapisy. Bilet: 15 zł

19.02, g. 12.30

„Bestie i potwory z przeszło-

ści” – warsztaty dla dzieci,
obowiązują zapisy. Bilet: 15 zł

19.02, g. 17.00

C.K. Norwid. „List, którego
każdy prawie wiersz życiem
piszę” – wykład. Bilet: 2 zł

20.02, g.12.30

„Legendy arturiańskie” –
warsztaty dla dzieci, obo-
wiązują zapisy. Bilet: 15 zł

21.02, g. 12.30

„Tajemnice starych aptek”
– warsztaty mydlarskie dla
dzieci, obowiązują zapisy.
Bilet: 35 zł

22.02, g. 9.00 – 15.00

I Międzynarodowy Dzień
Wymiany Owadów i Targi
Entomologiczne. Bilety: 1 –
20 zł

g. 11.00 lub 12.30

„Witraże z motyli skrzy-
deł” – warsztaty dla dzieci,
obowiązują zapisy. Bilety:
15 zł

23.02, g. 14.00

„Chomik europejski. Polny
rozbójnik” – oprowadza-
nie w przestrzeni wystawy
„Przyroda Górnego Śląska”.
Wstęp wolny

25.02, g. 12.30

„Dworskie wypłatanki” –
warsztaty dla dzieci, obo-
wiązują zapisy. Bilet: 15 zł

26.02, g. 12.30

„Jak zostać rycerzem? ” –
warsztaty dla dzieci, obo-
wiązują zapisy. Bilet: 15 zł

27.02, g. 12.30

„Tajemnice starych ksiąg” –
warsztaty dla dzieci, obo-
wiązują zapisy. Bilet: 15 zł

28.02, g. 12.30

„Na bytomskim rynku. Gra
miejska” – warsztaty dla
dzieci, obowiązują zapisy.
Bilet: 15 zł

3, 10, 17 i 24.02,

grupa I 14.00 – 15.30

grupa II 17.00 – 19.00

Spotkanie amatorskiego
Zespołu Tańca Dawnego
– warsztaty dla dorosłych,
opłata miesięczna, więcej
informacji: tel. 32 281 82
94, w. 127

**5, 12, 19 i 26.02, g. 17.45 –
20.45**

Szermierka historyczna.
Szabla i rapier – warsztaty
dla dorosłych, obowiązują
zapisy. Bilet: 10 zł

**Bytomskie Centrum
Kultury
pl. Karin Stanek 1
tel. 32 389 31 09**

8.02, g. 11.00 – 15.00

Warsztaty filmowania
smartfonem. Bilet: 349 zł

10.02, g. 10.30

Misoul – koncert kryształo-
wych mis i innych instru-
mentów terapeutycznych.
Bilet: 50 zł

13.02, g. 17.30

Baśka: maski karnawałowe
– warsztaty. Bilet: 25 zł

13.02, g. 17.30

Baśka: mindfulness –
warsztaty. Bilet: 25 zł

15.02, g. 14.30

Drewniaki Eko-Cudaki –
drewniana latarenka. Bilet:
40 zł

g. 18.00

„Kraina uśmiechu” – operetka Franza Lehára w wykonaniu Teatru Muzycznego Arte Creatura. Bilety: 90 – 110 zł

16.02, g. 15.30 i 18.00

„Berek, czyli upiór w moherze” – spektakl. Bilet: 130 – 160 zł

Feriada Artystyczna

17 – 28.02

Becekowa Akademia Magii i Czarodziejstwa: warsztaty sensoplastyczne, plastyczno-ruchowe, chemiczne, ekologiczne, samoobrony, animacji poklatkowej, ruchowo-taneczne.

22.02, g. 15.00

Becekowy Pokój Gier. Bilet: 5 zł

Pałac w Miechowicach

ul. Dzierżonia 30

tel. 789 153 878

10, 17, 24.02, g. 17.30; 13, 20, 27.02, g. 19.00

Joga z BaSzu. Bilet: 30 – 45 zł

10, 17, 24.02, g. 16.00 – 18.00

Zwiedzanie pałacu i wystawy. Bilet: 2 zł

11, 18, 25, g. 17.30

Tu się hekluje – warsztaty z Elą Salamon-Cygan. Bilet: 5 zł

13.02, g. 17.00

Warsztat dla mejerów. Bilet: 10 zł

14.02, g. 17.00

W cyklu Dzień Kobiet: spotkanie z trenerką oddechu Katarzyną Bebiołką. Bilet: 30 zł

18.02, g. 17.00

Warsztaty animacji poklatkowej. Bilet: 60 zł

22.02, g. 10.00

Czytadełko – spotkania z książkami dla dzieci. Bilet: 40 zł

24 – 28.02

Ferie pod Platanem: warsztaty florystyczne, plastyczne, ceramiczne, szycia, malowania na tkaninach. Bilet: 130 – 240 zł

Teatr Rozbark

ul. W. Kilara 29

tel. 32 428 13 11

12, 13.02, g. 19.00

XS – eksperymentalna scena. Wstęp wolny

14.02, g. 19.00

Jam taneczny z muzyką graną na żywo. Bilety: 20 – 30 zł

21, 22.02, g. 19.00

Techno. Odczuwalnia – koncepcja Anna Piotrowska, wykonanie Zespół Teatru Rozbark. Bilety: 20 – 30 zł

Miejska Biblioteka

Publiczna

pl. Jana III Sobieskiego 3

tel. 32 787 06 01

7.02, g. 17.00.

Spotkanie z poetą, tłumaczem i grafikiem Jakubem Pszoniakiem, autorem książki poetyckiej „Karni-ster” (2024), a także tomów „Chyba na pewno” (2019) i „Lorem ipsum” (2022). Spotkanie poprowadzi Wojciech Brzoska. Wstęp wolny

28.02, g. 17.00

Wernisaż wystawy Stowarzyszenia Miłośników Fotografii. Kuratorzy wystwy: Beata Men-drek i Antoni Kreis. Wstęp wolny

28.02, g. 11.00

Spotkanie klubu „Niedosyt” na temat książki Suzanne O’Sullivan „Śpiące królowny. Tajemnicze przypadki ze świata neurologii”. Wstęp wolny

27.02, godz. 17.00

Spotkanie klubu „Trzynastka” na temat książek „Mama zawsze wraca” Agaty Tuszyńskiej i Iwony Chmielewskiej oraz „Dzieci Aspergera. Medycyna na usługach III Rzeszy” Edith Sheffer. Wstęp wolny

10 – 21.02

„Walentyńkowa randka w ciemno z... książką” – bibliotekarze wybierają wśród książek beletrystycznych oraz popularnonaukowych i dziecięco-młodzieżowych „kandydatki do randki” dla chętnych do wzięcia udziału w zabawie czytelników.

Opera Śląska

ul. Moniuszki 21-23

tel. 32 396 68 00

8,9,14, 15.02, g. 18.00

„Romeo i Julia” – opera Charlesa Gounoda. Bilety: 30 – 130 zł

22, 23.02, g. 18.00

„Gianni Schicchi” i „Suor Angelica” – spektakle. Bilet: 60 zł

PREZYDENT BYTOMIA MARIUSZ WOŁOSZ ZAPRASZA MIESZKAŃCÓW NA SPOTKANIA

**3 marca, godz. 16.30 - Szombierki,
ZST, Frycza-Modrzewskiego 5**

**7 kwietnia, godz. 16.30 - Karb i Bobrek
SP 21, Worpie 14-16**

**12 maja, godz. 16.30 - Miechowice,
SP 33, Matki Ewy 9**

więcej informacji na: www.bytom.pl

W spotkaniach wezmą udział: bytomscy radni, urzędnicy, przedstawiciele policji, straży miejskiej, Miejskiego Zarządu Dróg i Mostów, Bytomskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego, Bytomskich Mieszkań, Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej, Zakładu Budynków Miejskich.

BYTOM